

15. ročník ŽUPNEJ KALOKAGATIE

ŠPORTOVO – VEDOMOSTNÁ SÚŤAŽ
ŽIAKOV STREDNÝCH ŠKÔL ŽILINSKÉHO KRAJA
POD ZÁŠTITOU PREDSEDNÍCKY ŽILINSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO
KRAJA
ERIKY JURINOVEJ

Otázky pre súťažiacich

Obsah

DOPRAVA.....	3
TRESTNOPRÁVNÁ ZODPOVEDNOSŤ	6
OBLASŤ ŠTÁTU A PRÁVA	8
OBLASŤ EKONOMIKY	11
OBLASŤ ŠPORTU	12
PRVÁ POMOC	14
OBLASŤ HISTÓRIE A GEOGRAFIE.....	17
OBLASŤ PREVENČIE DROGOVÝCH ZÁVISLOSTÍ.....	22
BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI.....	24
PROTIPOŽIARNA OCHRANA	25
CIVILNÁ OCHRANA.....	27
TOPOGRAFIA.....	30
PIO	31
TEST V ANGLICKOM JAZYKU	32

DOPRAVA

- 1. Osoba sediaci na sedadle vozidla povinne vybavenom bezpečnostným pásom alebo iným zadržiavacím zariadením je povinná toto zariadenie použiť; to neplatí pre**
 - a) spolujazdca sediaceho na zadnom sedadle vozidla,
 - b) osobu, ktorá nemôže byť pripútaná zo zdravotných dôvodov; takáto osoba sa musí preukázať osvedčením o oslobodení od použitia bezpečnostných systémov vozidla,
 - c) vodiča počas jazdy v noci.
- 2. Ak prichádza vozidlo s právom prednostnej jazdy (napríklad sanitka, polícia...), chodec**
 - a) nesmie vstupovať na vozovku,
 - b) smie vstupovať na vozovku len na priechode pre chodcov,
 - c) má prednosť pred týmito vozidlami ak prechádza cez priechod pre chodcov.
- 3. Kde cestička pre cyklistov nie je alebo nie je zjazdná, jazdí sa na bicykli**
 - a) po chodníku alebo po pravej krajnici,
 - b) pri pravom okraji vozovky, ak sa tým neohrozujú ani neobmedzujú chodci, smie sa jazdiť po pravej krajnici vozovky
 - c) po chodníku, ak sa tým neohrozujú chodci.
- 4. V obytnej, pešej a školskej zóne chodci**
 - a) nie sú povinní umožniť vozidlám jazdu,
 - b) sú povinní umožniť vozidlám jazdu, to platí aj pre deti, ktoré sa hrajú v obytnej zóne,
 - c) sú povinní umožniť jazdu len vozidlám pravidelnej verejnej dopravy osôb, to platí aj pre deti, ktoré sa hrajú na ceste.
- 5. Pri prechádzaní cez cestu chodec**
 - a) nie je povinný prednostne použiť priechod pre chodcov, nadchod alebo podchod,
 - b) je povinný prednostne použiť priechod pre chodcov, nadchod alebo podchod,
 - c) je povinný použiť priechod pre chodcov, nadchod alebo podchod len za zníženej viditeľnosti.
- 6. Chodci, ktorí prechádzajú cez priechod určený pre chodcov**
 - a) majú prednosť pred vozidlami s právom prednostnej jazdy,
 - b) nesmú fajčiť,
 - c) musia brať ohľad na vodičov prichádzajúcich vozidiel najmä tým, že neprechádzajú jednotlivo, ale v skupinách.
- 7. Mimo priechodu pre chodcov sa smie cez vozovku prechádzať len**
 - a) v obytnej a školskej zóne a kolmo na os vozovky,
 - b) kolmo na jej os,
 - c) mimo obce.
- 8. Chodníkom sa rozumie**
 - a) len komunikácia alebo časť cesty označená príslušnou dopravnou značkou,
 - b) pravá krajnica, kde krajnica nie je, rozumie sa chodníkom pravý okraj vozovky široký jeden meter,

- c) komunikácia alebo časť cesty určená pre chodcov, ktorá je spravidla oddelená od vozovky výškovo alebo iným spôsobom.

9. Osoba, ktorá tlačí bicykel alebo motocykel,

- a) smie použiť chodník, len ak v blízkosti nie sú žiadni chodci,
- b) smie použiť chodník, len ak neohrozí ani neobmedzí chodcov, inak musí použiť pravú krajinu alebo pravý okraj vozovky,
- c) nesmie použiť chodník a musí použiť ľavú krajinu.

10. Znamenie o zmene smeru jazdy rukou sa dáva

- a) počas celého jazdného úkonu,
- b) po začatí jazdného úkonu,
- c) len pred začatím jazdného úkonu.

11. Ak sa spúšťajú, ak sú spustené alebo ak sa zdvíhajú závory, vodič

- a) smie vchádzať na železničné priecestie,
- b) smie vchádzať na železničné priecestie, ak nie je vidieť vlak,
- c) nesmie vchádzať na železničné priecestie.

12. Vozidlom s právom prednostnej jazdy je vozidlo

- a) ktoré je vybavené zvláštnym výstražným svetlom zelenej farby,
- b) ktoré prepravuje nebezpečný náklad,
- c) ktorého vodič pri plnení špeciálnych úloh používa typické zvukové znamenie doplnené zvláštnym výstražným modrým svetlom alebo červeným svetlom, prípadne ich kombináciou.

13. V obytnej zóne, pešej zóne a školskej zóne smie vodič jazdiť rýchlosťou najviac

- a) 30 km/h,
- b) 50 km/h,
- c) 20 km/h.

14. Chodcom sa rozumie účastník cestnej premávky pohybujúci sa pešo; chodcom je aj osoba, ktorá

- a) tlačí bicykel alebo motocykel,
- b) jazdí na bicykli alebo tlačí bicykel alebo motocykel,
- c) jazdí na bicykli alebo motocykli.

15. Cyklista je povinný počas jazdy na bicykli mimo obce

- a) chrániť si hlavu riadne upevnenou ochrannou prilbou,
- b) chrániť si zrak ochranným štítom,
- c) mať na sebe oblečený odev červenej farby.

16. Policajt dáva z idúceho vozidla znamenie na zastavenie vozidla

- a) kývaním ruky hore a dolu alebo vysunutým zastavovacím terčom, prípadne rozsvietením nápisu STOP umiestneného na vozidle,
- b) striedavým zapínaním diaľkových a stretávacích svetlometov,
- c) zvukovým výstražným zariadením alebo zvláštnymi výstražnými svetlami.

17. Vodičom sa rozumie

- a) osoba, ktorá najmä vedie motorové alebo nemotorové vozidlo, tlačí motocykel, pohybuje sa na lyžiach alebo kolieskových korčuliach,
- b) len osoba, ktorá vedie motorové vozidlo,
- c) osoba, ktorá vedie vozidlo.

18. Vedúci organizovaného útvaru školskej mládeže alebo organizovanej skupiny detí, ktoré nepodliehajú povinnej školskej dochádzke, alebo sprievodca osôb so zdravotným postihnutím

- a) je oprávnený dávať pokyny na zastavenie vozidla,
- b) je oprávnený dávať pokyny na zastavenie vozidla, len ak je starší ako 25 rokov,
- c) je oprávnený dávať pokyny na zastavenie vozidla v obci v čase od 7.00 hod. do 15.00 hod.

19. Vodič nesmie vchádzať na železničné priecestie, ak

- a) protiidúci vodič dáva zvukové výstražné znamenia,
- b) sa dáva výstraha prerušovaným zvukom húkačky alebo zvončeka priecestného zabezpečovacieho zariadenia,
- c) osoba pribratá na zaistenie bezpečnej prevádzky železničného priecestia dáva pokyn vodorovným kývaním ruky s červenou alebo žltou zástavkou.

20. Jazda na elektrokolobežke je povolená:

- a) vpravo po cyklotrasách a v prípade, že tie nie sú dostupné, po pravom okraji vozovky, prípadne po pravej krajnici.
- b) po chodníkoch
- c) vľavo po cyklotrasách a v prípade, že tie nie sú dostupné, po ľavom okraji vozovky, prípadne po ľavej krajnici.

21. Na lesných pozemkoch je zakázané

- a) jazdiť alebo stáť motorovým vozidlom, motocyklom, skútrom, snežným skútrom, motorovou trojkolkou alebo štvorkolkou mimo vyznačených miest a jazdiť na bicykli alebo na koni mimo lesnej cesty alebo vyznačenej trasy
- b) jazdiť alebo stáť motorovým vozidlom, motocyklom, skútrom, snežným skútrom, motorovou trojkolkou alebo štvorkolkou mimo vyznačených miest
- c) jazdiť na bicykli alebo na koni mimo lesnej cesty alebo vyznačenej trasy

TRESTNOPRÁVNÁ ZODPOVEDNOSŤ

- 1. Trestnoprávna zodpovednosť v zmysle trestného zákona (okrem sexuálneho zneužitia) v Slovenskej republike je od:**
 - a) 14 rokov,
 - b) 15 rokov,
 - c) 18 rokov.

- 2. Mladistvému páchatel'ovi, t.j. osobe od 14 do 18 rokov, v prípade odsúdenia na trest odňatia slobody, uloží súd trest**
 - a) maximálne do 1 roku,
 - b) vo výške polovice trestnej sadzby ustanovenej trestným zákonom, maximálne však 15 rokov,
 - c) vo výške trestnej sadzby ustanovenej trestným zákonom.

- 3. Za porušenie zákazu fajčiť v základných, stredných, vysokých školách, v školských zariadeniach, v priestoroch detských ihrísk, v študentských domovoch, je možné uložiť pokutu do:**
 - a) 3 €,
 - b) 33 €,
 - c) 331 €.

- 4. Za umožnenie užívať tabakové výrobky osobe mladšej ako 18 rokov možno uložiť pokutu do:**
 - a) 4€,
 - b) 49 €,
 - c) 497 €.

- 5. Neoprávnené prechovávanie omamných a psychotropných látok, jedov, prekurzorov pre vlastnú potrebu v rozsahu najviac 3 násobku obvykle jednorazovej dávky (obsah účinnej látky určí Kriminalistický a expertízny ústav Policajného zboru) je**
 - a) priestupok – pokuta do 165 €,
 - b) trestný čin – odňatie slobody až na 1 rok,
 - c) trestný čin – odňatie slobody až na 3 roky.

- 6. Pestovanie marihuany je**
 - a) priestupok – pokuta do 167 €,
 - b) trestný čin – odňatie slobody až na 3 roky,
 - c) trestný čin – odňatie slobody od 10 rokov až na 15 rokov podľa rozsahu a závažnosti.

- 7. Predaj, zadováženie, vymenenie omamných a psychotropných látok, jedov, prekurzorov osobe mladšej ako 18 rokov je**
 - a) priestupok – pokuta do 497 €,
 - b) trestný čin – odňatie slobody od 4 do 10 rokov,
 - c) trestný čin – odňatie slobody od 10 rokov až na doživotie podľa rozsahu a závažnosti.

- 8. Poškodzovanie cudzej veci tým, že ju páchatel' postrieka, pomal'uje, popíše farbou alebo inou látkou (tzv. SPREJERSTVO) je**
 - a) priestupok – pokuta do 331 € a náhrada škody,
 - b) trestný čin – odňatie slobody až do 10 rokov podľa rozsahu a závažnosti,
 - c) trestný čin – odňatie slobody od 1 do 5 rokov a náhrada škody.

- 9. Ak niekto sústavne podáva alebo vo väčšom množstve podá osobe mladšej ako 18 rokov alkoholické nápoje, je to**
- priestupok – pokuta do 99 € ,
 - trestný čin – odňatie slobody až na 1 rok,
 - trestný čin – odňatie slobody až na 3 roky.
- 10. Krádež 10 € z kabelky, ktorú má osoba v ruke je**
- priestupok – pokuta do 331 € ,
 - trestný čin – odňatie slobody až na 1 rok,
 - trestný čin krádeže – odňatie slobody až na 2 roky.
- 11. Ak sa 14 ročný žiak vyhráza spolužiakovi smrťou tak, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu, je to možné klasifikovať ako**
- porušenie školského poriadku,
 - priestupok – pokuta do 331 € ,
 - trestný čin nebezpečného vyhrážania – odňatie slobody od 3 mesiacov do 1,5 roka.
- 12. Nenávistný prejav (angl. hate speech) je verejný písomný, verbálny, grafický, zvukový alebo audiovizuálny prejav, ktorý podnecuje, rozširuje, propaguje, ospravedlňuje nenávisť voči jednotlivcom alebo skupinám osôb pre ich pohlavie, národnosť, jazyk, náboženstvo, rasu, etnickú príslušnosť, farbu pleti, pôvod, sexuálnu orientáciu, telesné postihnutie či inú obdobnú charakteristiku. Páchatel':**
- môže byť podľa § 423 odsúdený na jeden rok až tri roky odňatia slobody.
 - nemôže byť v Slovenskej republike trestne stíhaný.
 - môže byť podľa § 423 odsúdený na jeden rok odňatia slobody.
- 13. Ako sa nazývajú násilné alebo sexuálne útoky, ktoré môžu byť definované ako trestný čin, na obeť (často aj náhodne vybrané), ktoré sú natáčané na mobilný telefón, ďalej rozposielané alebo zverejňované na internete?**
- happy-slapping
 - takéto konanie nie je trestným činom
 - cyberhate
- 14. Ak páchatel' verejne, alebo na mieste verejnosti prístupnom, závažnejším spôsobom, alebo počas krízovej situácie založí, podporuje alebo propaguje skupinu, hnutie alebo ideológiu, ktorá smeruje k potlačeniu základných práv a slobôd osôb, alebo ktoré hlása rasovú, etnickú, národnostnú alebo náboženskú nenávisť alebo kto propaguje skupinu, hnutie alebo ideológiu, ktorá v minulosti smerovala k potlačeniu základných práv a slobôd osôb, potrestá sa odňatím slobody:**
- na 1 až 5 rokov
 - na 4 až 8 rokov
 - nie je trestným činom

OBLASŤ ŠTÁTU A PRÁVA

1. **Vlastnosť štátu vytvárať neobmedzene legislatívu v rámci svojho územia sa volá?**
 - a) suverenita, zvrchovanosť,
 - b) demokracia,
 - c) autonómia.

2. **Slovenská republika je z hľadiska svojho členenia aký typ štátu ?**
 - a) decentralizovaný,
 - b) centralizovaný.

3. **V SR platí aký typ demokracie ?**
 - a) prezidentská demokracia,
 - b) parlamentná demokracia.

4. **Najvyšším veliteľom ozbrojených síl Slovenskej republiky je ?**
 - a) minister obrany SR,
 - b) premiér SR,
 - c) prezident Slovenskej republiky.

5. **Československá socialistická republika v rokoch 1969-1991 bola z hľadiska svojho správneho členenia aký typ štátu ?**
 - a) konfederácia,
 - b) reálna únia,
 - c) federácia.

6. **Základný zákon štátu je?**
 - a) programové vyhlásenie vlády
 - b) Zbierka zákonov
 - c) ústava.

7. **Ktorý deň je v SR dňom Ústavy ?**
 - a) 9. september,
 - b) 1. september,
 - c) 17. november.

8. **Je v Slovenskej republike ústavou zaručená sloboda prejavu ?**
 - a) áno,
 - b) nie.

9. **Od koho pochádza všetka moc v SR ?**
 - a) od prezidenta,
 - b) z parlamentu,
 - c) od občanov.

10. **Čím je obmedzená autonómia štátnych orgánov v SR ?**
 - a) zákonom,
 - b) dohovorom,
 - c) písomnými dohodami.

11. **Zákony v SR prijíma ?**
 - a) prezident,
 - b) samosprávne kraje – VÚC,

c) NR SR.

12. Koľko samosprávnych krajov je v SR ?

- a) 10,
- b) 8,
- c) 7.

13. Ktoré orgány sa volia pri voľbách do samosprávnych krajov ?

- a) riaditelia úradov,
- b) predseda a poslanci.

14. Vzťahy medzi manželmi určuje aké právo?

- a) manželské,
- b) občianske,
- c) rodinné.

15. Rozhoduje o vine a nevinne a treste v SR policajný zbor ?

- a) áno, ak sa jedná o nie príliš závažné trestné činy,
- b) nie, iba súdy.

16. Existuje v medzinárodnom práve systém trestného práva ?

- a) áno (vo forme trestných tribunálov),
- b) nie.

17. Kedy vstúpila SR do Európskej Únie ?

- a) 8.mája 2003,
- b) 1.mája 2005,
- c) 1. mája 2004.

18. Je SR naviazaná ako štát na kresťanské náboženstvo ?

- a) áno, SR sa viaže na kresťanské náboženstvo,
- b) SR sa neviaže na žiadne náboženstvo ani ideológiu,
- c) SR sa viaže nielen na kresťanské náboženstvo, ale aj na židovské a moslimské.

19. Kedy vznikla SR ?

- a) 1.január 1993,
- b) 1.január 1992,
- c) 3.januára 1992.

20. Čo je Európsky zbor solidarity?

- a) Armáda EU
- b) Fond EU na misijnú činnosť
- c) nový program Európskej únie, ktorá poskytuje mladým ľuďom od 18 do 30 rokov príležitosť vykonávať dobrovoľnícku prácu alebo pracovať vo svojej vlastnej krajine či v zahraničí na projektoch, z ktorých majú prospech komunity a ľudia v celej Európe.

21. Ktoré sú kandidátske krajiny do EU?

- a) Albánsko, Severné Macedónsko, Srbsko, Turecko,
- b) Albánsko, Severné Macedónsko, Srbsko, Čierna Hora, Turecko,
- c) Albánsko, Severné Macedónsko, Čierna Hora, Turecko.

22. V ktorom roku vystúpilo Spojené kráľovstvo z EU?

- a) 2018,
- b) 2019,
- c) 2020.

23. Koľko má SR poslancov v Európskom parlamente?

- a) 14,
- b) 30,
- c) 10.

24. Kde má oficiálne sídlo Európsky parlament?

- a) Brusel,
- b) Štrasburg,
- c) Luxemburg.

OBLASŤ EKONOMIKY

1. Čo je základom finančného hospodárenia samosprávneho kraja?

- a) rozpočet, ktorý sa zostavuje na obdobie jedného roka,
- b) zákonom dané prerozdelenie finančných prostriedkov na volebné obdobie,
- c) vyhlásenie poslancov o dohode používania finančných prostriedkov na obdobie jedného roka.

2. Kto schvaľuje rozpočet samosprávnych krajov a jeho zmeny?

- a) predseda SK,
- b) občania vo verejnom hlasovaní,
- c) zastupiteľstvo SK.

3. Aký typ ekonomiky je v SR ?

- a) zmiešaná ekonomika = trhovú + centrálna (štát si ponecháva kontrolu nad monopolmi, verejnými statkami – obrana, infraštruktúra..),
- b) čisto trhovú ekonomiku, bez zásahov štátu,
- c) plne centrálna, štát riadi chod štátu.

4. Definujte jednoducho, čo je to zisk ?

- a) zisk je rozdiel medzi výdajom a nákladmi,
- b) zisk je pomer vstupov a výstupov z podnikania,
- c) zisk je kladný rozdiel medzi príjmami a nákladmi.

5. Čo je trhovú konkurencia ?

- a) konkurencia je proces, v ktorom sa stretávajú subjekty trhu, pričom každý z nich sa snaží dosiahnuť maximálnu hmotnú výhodu,
- b) konkurencia je stav ekonomiky, keď vládnu monopoly,
- c) konkurencia je proces dlhodobého rastu objemu produkcie v štáte.

6. Čo považujeme za peniaze ?

- a) bankovky, mince a platobné karty,
- b) všetko, čo slúži ako všeobecne prijímaný výmenný prostriedok – platidlo (nielen bankovky, mince),
- c) všetko, čo môžem vymeniť za tovar.

7. Ako sa inak nazýva cirkulárny model ekonomiky?

- a) lineárna ekonomika,
- b) obehová ekonomika,
- c) taký ekonomický model neexistuje.

8. Na akých pilieroch udržateľnosti stojí teória udržateľného rozvoja?

Sociálny, ekonomický, ekologický

OBLASŤ ŠPORTU

1. **Kto sa považuje za zakladateľa novodobých olympijských hier?**
 - a) Pierre de Coubertin,
 - b) Michael Jordan,
 - c) Avery Brundage.

2. **V ktorom roku sa uskutočnili novodobé olympijské hry po prvý raz?**
 - a) v r. 1816,
 - b) v r. 1972,
 - c) v r. 1896.

3. **Bol v programe starovekých olympijských hier aj maratónsky beh?**
 - a) áno,
 - b) nie.

4. **Kto riadi olympijské hnutie vo svete?**
 - a) Medzinárodná olympijská rada,
 - b) Medzinárodný olympijský výbor,
 - c) Olympijské združenie.

5. **Čo tvorí olympijský symbol?**
 - a) 6 spojených,
 - b) 7 spojených kruhov,
 - c) 5 spojených kruhov.

6. **V ktorom športe vyhral olympijské hry Ondrej Nepela?**
 - a) krasokorčuľovanie,
 - b) skok do výšky,
 - c) vrh diskom.

7. **Na ktoré (uved'te obidva roky) olympijské hry kandidovala Slovenská republika?**
 - a) 1952 a 1956,
 - b) 1992 a 1996,
 - c) 2002 a 2006.

8. **Kde (v ktorom meste) sa prvý raz konali novodobé olympijské hry?**
 - a) Mníchov,
 - b) Atény,
 - c) Melbourne.

9. **Zúčastnili sa starovekých olympijských hier ženy?**
 - a) áno,
 - b) nie.

10. **Aká je dĺžka maratónskeho behu (na metre)?**
 - a) 500 m,
 - b) 20 000 m,

c) 42 195 m.

11. V ktorom športe vyhral olympijské hry Anton Tkáč?

- a) plávanie,
- b) dráhová cyklistika,
- c) beh.

12. Je šach olympijským športom?

- a) nie,
- b) áno.

13. Čo spoločné má slovné spojenie „Rýchlejšie, Vyššie, Silnejšie“ s olympijskými hrami?

- a) nič,
- b) heslo OH,
- c) hymna OH.

14. Kedy (v ktorom roku) sa uskutočnili I. zimné olympijské hry?

- a) v r. 1797,
- b) v r. 1982,
- c) v r. 1924.

15. V akých ročných cykloch sa organizovali staroveké olympijské hry?

- a) štvorročných,
- b) päťročných,
- c) šesťročných.

16. Z ktorých disciplín sa skladá moderný päťboj?

- a) beh – plávanie – potápanie – vodné pólo – streľba,
- b) beh – plávanie – streľba – šerm – jazda na koni,
- c) plávanie – potápanie – vrh guľou – šerm – jazda na koni.

17. V ktorom športe vyhral olympijské hry Július Torma?

- a) karate,
- b) zápasenie,
- c) box.

18. Bolo potápanie súčasťou olympijských plaveckých disciplín?

- a) áno,
- b) nie.

19. Ktoré mesto zo Slovenskej republiky kandidovalo na usporiadanie olympijských hier?

- a) Košice,
- b) Prešov,
- c) Poprad.

PRVÁ POMOC

- 1. Kedy nemusí záchranca poskytnúť prvú pomoc?**
 - a) ak by si pri poskytovaní prvej pomoci veľmi znehodnotil oblečenie,
 - b) ak by bol pri poskytovaní prvej pomoci ohrozený na živote,
 - c) ak postihnutú osobu nepozná.

- 2. Ak treba volať prvú pomoc pri náhlej poruche zdravia, voláme:**
 - a) Linku tiesňového volania integrovaného záchranného systému – 111,
 - b) Informácie o telefónnych číslach – 1181,
 - c) Linku tiesňového volania - 155.

- 3. Pri zástave dýchania začnú odumierať ako prvé:**
 - a) srdcové bunky,
 - b) mozgové bunky,
 - c) pľúcne bunky.

- 4. Protišokové opatrenia označujeme ako:**
 - a) 5T,
 - b) 5P,
 - c) 5C.

- 5. Do bočnej stabilizovanej polohy (Rautekovej) ukladáme postihnutého:**
 - a) ak je v bezvedomí a dýcha,
 - b) ak je v bezvedomí a nedýcha,
 - c) ak silno krváca.

- 6. Frekvencia stláčania hrudníka pri resuscitácii u dospelého je:**
 - a) 70- 80/minútu,
 - b) 80- 90/minútu,
 - c) 100- 120 /minútu.

- 7. U postihnutého v bezvedomí so zapadnutým jazykom na záchranu života treba:**
 - a) čo najskôr vytiahnuť jazyk prstami,
 - b) podvihnúť bradu s miernym záklonom hlavy,
 - c) silný záklon hlavy a vytiahnuť jazyk.

- 8. Pri resuscitácii u detí (do 1.roka) je potrebné do diet'at'a najprv:**
 - a) 3- krát vdýchnuť a pokračovať v striedaní stláčania hrudnej kosti a počtu vdychov v pomere 30:2,
 - b) 4- krát vdýchnuť a pokračovať v striedaní stláčania hrudnej kosti a počtu vdychov v pomere 30:2,
 - c) 5- krát vdýchnuť a pokračovať v striedaní stláčania hrudnej kosti a počtu vdychov v pomere 30:2.

- 9. Ak je záchranca sám, u dospelého postihnutého, ktorý je v bezvedomí a nedýcha, pri poskytovaní prvej pomoci záchranca má najprv:**
 - a) začať dýchanie z pľúc do pľúc,

- b) vykonať protišokovú polohu,
- c) začať stláčať hrudník,
- d) volať na linku tiesňového volania záchranej zdravotnej služby.

10. Pri vykĺbení členka:

- a) končatinu rýchlo napravíme aby sme zabránili poškodeniu svalov a ciev,
- b) končatinu nenaprávame ,
- c) končatinu napravíme a priložíme studený obklad.

11. Určite na ktorej z končatín formujeme dlahu pri zlomenine:

- a) na postihnutej končatine,
- b) na zdravej končatine,
- c) na končatine záchrancu.

12. Pri otvorenej zlomenine s krvácaním:

- a) krvácajúcu ranu stlačíme a sterilne ošetríme, vypoďložíme obvázom okolo úlomkov kostí a znehybníme trojrohými šatkami,
- b) krvácajúcu ranu stlačíme prstami a znehybníme trojrohými šatkami,
- c) krvácajúcu ranu stlačíme a sterilne ošetríme, vypoďložíme obvázom okolo úlomkov kostí a znehybníme elastickým obvázom a trojrohými šatkami.

13. Ak nájdeme poraneného u ktorého predpokladáme poranenie chrbtice tak:

- a) ponecháme ho v polohe ako sme ho našli ak je pri vedomí a dýcha,
- b) ponecháme ho v polohe ako sme ho našli ak nie je pri vedomí,
- c) otočíme ho, aby sme skontrolovali vedomie a prítomnosť dýchania.

14. Pri poskytovaní prvej pomoci pri popáleninách treba:

- a) odstrániť odev, hodinky a prstene, aplikovať dezinfekčný prostriedok,
- b) naniesť hojivé masti,
- c) chladiť studenou vodou a sterilne prekryť popálené miesto.

15. Pri epileptickom záchvate postihnutého treba:

- a) zachytiť a zmierniť pád, uvoľniť odev, podložiť hlavu, nebrániť kŕčom, nepokúšať sa násilne mu otvoriť ústa, po odznení kŕčov uložiť do bočnej stabilizovanej polohy,
- b) zachytiť a zmieniť pád, podložiť hlavu a uvoľniť odev, násilne otvoriť ústa kvôli zabezpečeniu dýchania, po odznení kŕčov uložiť do stabilizovanej polohy,
- c) zachytiť a zmieniť pád, podložiť hlavu, násilne mu brániť v pohybe, snažiť sa ho prebudiť, po odznení kŕčov uložiť do stabilizovanej polohy,
- d) zachytiť a zmieniť pád, podložiť hlavu, násilne otvoriť ústa kvôli zabezpečeniu dýchania, snažiť sa ho prebudiť a zabezpečiť rýchly transport.

16. Pri odstraňovaní cudzieho telesa z dýchacích ciest vykonávame úkony v poradí:

- a) odstránime cudzie teleso pinzetou, prstami, Gordonové údery, Heimlichov manéver,
- b) Gordonové údery, Heimlichov manéver,
- c) odstránime cudzie teleso pinzetou, prstami, Heimlichov manéver, Gordonové údery.

17. Pri otrave liekmi, alkoholom vyvolávame zvracanie:

- a) strčíme prsty do dutiny ústnej,
- b) ak je pri vedomí dáš vypiť pohár teplej vody so živočíšnym uhlím,
- c) ak je pri vedomí dáš vypiť pohár vlažnej vody so soľou.

18. Zvracanie nevyvolávame ak:

- a) je pacient v bezvedomí,
- b) má kŕče,
- c) požil kyseliny alebo zásady,
- d) všetko uvedené je správne.

19. Ktorá z uvedených húb je najnebezpečnejšia?

- a) Plávka,
- b) Hríb,
- c) muchotrávka zelená.

20. Ktorá zo zásad prvej pomoci pri otrave hubami je najdôležitejšia:

- a) vyvolať zvracanie použitím živočíšneho uhlia,
- b) zaistiť zvratky do vrečka, alebo inej nádoby,
- c) vyvolať zvracanie, dostatok tekutín a odporučiť dostatok spánku.

OBLASŤ HISTÓRIE A GEOGRAFIE

1. **Kedy vznikli podľa zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov samosprávne kraje ?**
 - a) 1. januára 2002,
 - b) 1. mája 2002,
 - c) 1. januára 2003.

2. **Ako sa volali dvaja bratia zo Solúna, ktorí prišli v roku šíriť kresťanstvo na Veľkú Moravu ?**
 - a) v r. 663, Baltazár a Melichar,
 - b) v r. 863, Cyril (Konštantín) a Metod,
 - c) v r. 1078, Izidor a Títus.

3. **Aké staroslovienske písmo zostavili bratia zo Solúnu ?**
 - a) hlaholiku,
 - b) chlacholiku,
 - c) seletiku.

4. **Ako sa volá folklórny festival (od roku 1991 medzinárodný), ktorý sa každoročne koná v rázovitej obci Terchová. Na festivale sú kultivovane prepojené folklórne pásma s inými hudobnými žánrami. Celkový profil podujatia umocňujú rôzne sprievodné akcie - výstavy a ukážky ľudových remesiel.**
 - a) Jánošíkove dni,
 - b) Terchovské hody,
 - c) Terchovský festival.

5. **Narodil sa v Terchovej, bojoval v kuruckom povstaní, padol do zajatia cisárskych vojsk. Známejší je ako legendami opradený zbojnícky kapitán, ktorý „bohatým bral a chudobným dával“. Popravili ho v Liptovskom Mikuláši obesením za rebro. Ako sa volal tento ľudový hrdina?**
 - a) zbojník Branko,
 - b) Pacho, Hybský zbojník,
 - c) Jánošík.

6. **V ktorom roku vznikla Matica Slovenská?**
 - a) 1853,
 - b) 1930,
 - c) 1863.

7. **V ktorom storočí prichádzajú na územie strednej a západnej Európy Kelti?**
 - a) 10. storočie n.l.,
 - b) 5. storočie pr. n. l.,
 - c) 5. storočie n.l.

8. **V ktorom slovenskom meste sa nachádza najvyšší gotický oltár na svete s výškou 18,62 m?**
 - a) Bardejov,
 - b) Levoča,
 - c) Stará Ľubovňa.

9. Prvé slovenské noviny „Pressburské noviny“ vydával :

- a) Daniel Tállay,
- b) A. Bernolák,
- c) L. Štúr.

10. Ktorý z uvedených národných parkov sa nenachádza na území Prešovského kraja?

- a) Tatranský národný park,
- b) Národný park Poloniny,
- c) Nízkotatranský národný park.

11. Ľudovít Štúr sa narodil v:

- a) Zay– Uhrovci,
- b) Martine,
- c) Levoči.

12. Ktoré dve slovenské mestá majú najväčší počet obyvateľov?

- a) Bratislava, Žilina,
- b) Bratislava, Košice,
- c) Bratislava, Prešov.

13. Ktorý park je najstarším národným parkom na území Slovenska?

- a) Tatranský národný park,
- b) Pieninský národný park,
- c) Národný park Nízke Tatry.

14. Ktorý vrch je najvyšší na Slovensku?

- a) Lomnický štít
- b) Gerlachovský štít
- c) Kriváň

15. S ktorými krajinami susedí Slovenská republika?

- a) Česká republika, Rusko, Poľsko, Maďarsko, Rakúsko,
- b) Česká republika, Poľsko, Ukrajina, Maďarsko, Rakúsko,
- c) Česká republika, Rusko, Poľsko, Ukrajina, Maďarsko, Rakúsko.

16. V ktorom okrese sa nachádza Demänovská ľadová jaskyňa?

- a) Banská Bystrica,
- b) Liptovský Mikuláš,
- c) Poprad.

17. Ktoré lokality Spiša sú zapísané do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO?

- a) Spišský hrad, Spišská Kapitula, Spišské Podhradie,
- b) Spišský hrad, Spišská kapitula, Spišský Štiavnik,
- c) Spišský hrad, Spišská Sobota, radnica v Levoči.

18. V r. 1301 názov jedného z miest bolo Forum Caseonum. Ktoré mesto malo tento historický názov?

- a) Levoča,
- b) Kežmarok,
- c) Spišský Hrhov.

- 19. Bratislava bola korunovačným mestom uhorských kráľov**
a) v 15. – 18. stor.,
b) v 16. – 19. stor.,
c) v 13. – 15. stor.
- 20. Korunovácie uhorských kráľov sa konali**
a) v Dóme sv. Martina,
b) v Modrom kostole sv. Alžbety,
c) v Kaplnke sv. Ladislava.
- 21. Výlet štúrovcov 24. apríla 1836 sa odohral na**
a) Bratislavskom hrade,
b) Hrade Červený Kameň,
c) Hrade Devín.
- 22. Najstaršia a najväčšia slovenská univerzita je**
a) Univerzita Komenského v Bratislave,
b) Slovenská Technická Univerzita v Bratislave,
c) Ekonomická univerzita v Bratislave.
- 23. Univerzita Komenského v Bratislave vznikla v roku**
a) 1919,
b) 1920,
c) 1921.
- 24. Sídлом prezidenta SR je**
a) Primaciálny palác,
b) Esterháziho palác,
c) Grassalkovičov palác.
- 25. Prvá univerzitana území dnešného Slovenska - AcademiaIstropolitana, bola založená v r. kráľom Matejom I. Korvínom a nachádza na Ventúrskej ul. v Bratislave**
a) 1465,
b) 1564,
c) 1825.
- 26. Najstarší verejný park v Európe je**
a) Park Andreja Hlinku,
b) Sad Janka Kráľa,
c) Bratislavský lesný park.
- 27. Ktoré mesto v BB kraji sa počas 2.svetovej vojny stalo centrom SNP?**
/SO: Banská Bystrica/
- 28. Správne uveďte, prečo bola v minulosti Banská Bystrica bohatým mestom?**
/SO: Pretože v jej blízkom okolí boli významné bane, napr. Špania Dolina, Staré Hory a bola kedysi najväčším výrobcom medi vo svete, preto tiež nazývaná ako „Medená Bystrica“./
- 29. Prečo sa Banská Štiavnica označuje ako najdôležitejšie banské mesto Uhorska?**
/SO: Pretože sa na jej území nachádzalo množstvo baní, v ktorých sa ťažilo striebro, preto sa tiež nazývala „Strieborná Štiavnica“./

- 30. V ktorom meste Banskobystrického kraja sa v minulosti ťažilo zlato a dodnes sa tu razia mince?**
/SO:Kremnica/.
- 31. V Bzinciach pod Javorinou sa narodila autorka kníh pre deti aj dospelých. Medzi jej známe diela patria rozprávky Čin-Čin, Zajko Bojko či novela V otroctve. V roku 1947 získala titul národný umelec. O akú spisovateľku ide?**
a) Ludmila Podjavorinská,
b) Jaroslava Blažková
c) Klára Jarunková.
- 32. Rodák z Nitrianskeho Pravna, okres Prievidza, je považovaný za zakladateľa modernej československej divadelnej a televíznej zábavy. Režiroval známy film Kdyby tisíc klarinetů, filmovú grotesku Traja chrobáci, zúčastnil sa na výstave v Montreale s programom Kinoautomat. Je spoluzakladateľom 2 slávnych pražských divadiel, Laterna magica a Divadlo Semafor. Ako sa tento umelec volá?**
a) Pavol Barabáš,
b) Ján Roháč,
c) Juraj Jakubisko.
- 33. Na východe Slovenska sa nachádza európsky unikát a najrozsiahlejší hrad v Európe. Ktorý z hradov má tento prívlastok?**
a) Hrad Krásna hôrka,
b) Spišský hrad ,
c) Borša .
- 34. Ktoré miesto na Slovensku má najnižšiu nadmorskú výška nad morom?**
a) Streda nad Bodrogom,
b) Zemplínska Širava,
c) Turnianske jazera.
- 35. Najvýznamnejším skvostom v Košickom samosprávnom kraji je najvýchodnejšia gotická katedrála v Európe. V jeho podzemí sa nachádza hrobka vodcu protihabsburského povstania Františka II. Rákocziho. O ktorý skvost gotiky ide?**
a) Katedrála sv. Michala,
b) Gotický evanjelický kostol panny Márie v Štítniku,
c) Dóm svätej Alžbety.
- 36. Na východnom Slovensku sa každoročne koná najstarší európsky a druhý najstarší svetový beh, Medzinárodný maratón mieru. Kedy sa tento maratón behu organizuje?**
a) Prvú októbrovú nedeľu,
b) Prvý jarný deň,
c) Prvého mája.
- 37. Vzácnosťou Košického kraja oblasť, kde sa pestuje a dorába jedinečné víno, najušľachtilejšia sorta na Slovensku. Toto víno označil francúzsky kráľ Ľudovít IV. za kráľa vín a víno kráľov. Ako sa volá táto oblasť na východe Slovenska?**
a) Spišská,
b) Abovská,
c) Tokajská.

- 38. V záverečnej etape 2. svetovej vojny prebehlo rokovanie medzi prezidentom Edvardom Benešom a moskovským vedením KSČ na čele s Klementom Gottwaldom, ktorého výsledkom bola dohoda o vytvorení domácej vlády Národného frontu Čechov a Slovákov. Po príchode na česko-slovenské územie schválila vláda a SNR dňa 5. apríla 1945 na zasadnutí dokument, ktorý určoval zásady budúcej politiky a bol označovaný za program národnej a demokratickej revolúcie.**
- a) Košický vládny program,
 - b) Rožňavská dohoda,
 - c) Michalovský program vlády.
- 39. Kde sa nachádza rozlohou najväčšia botanická záhrada na Slovensku, ktorú rozprestiera na 30 ha a nachádza sa v nej vyše 4000 pestovaných druhov rastlín?**
- a) Spišská Nová Ves,
 - b) Trebišov,
 - c) Košice.
- 40. Ktorý známy učiteľ, jazykovedec, kňaz a kodifikátor spisovnej slovenčiny pôsobil v Nových Zámkoch 16 rokov a tu aj 15. januára 1813 zomrel?**
- a) Anton Bernolák,
 - b) Ján Botto,
 - c) Michal Miloslav Hodža.
- 41. Ktorý známy slovenský básnik, reprezentant štúrovskej generácie, burič a revolucionár pôsobil v Zlatých Moravciach a tu aj 23. mája 1876 skončil na týfus?**
- a) Milan Rúfus,
 - b) Ladislav Nádaši – Jégé,
 - c) Janko Kráľ.

OBLASŤ PREVENČIE DROGOVÝCH ZÁVISLOSTÍ

- 1. Čo nie je žiakovi dovolené podľa školského poriadku ohľadom drog?**
 - a) fajčiť a požívať nelegálne drogy priestoroch školy, v okolí školy a pri činnostiach organizovaných školou- legálne drogy sú povolené,
 - b) fajčiť a požívať alkoholické nápoje a iné drogy v priestoroch školy, v okolí školy a pri činnostiach organizovaných školou,
 - c) požívať akékoľvek drogy s výnimkou tabaku, ktorý je povolený vo vyčlenených fajčiarskych miestnostiach.
- 2. Žiakom je do školy zakázané prinášať**
 - a) tabakové výrobky, alkoholické nápoje, nelegálne drogy a iné zdraviu škodlivé látky
 - b) tabakové výrobky a alkoholické nápoje
 - c) nelegálne drogy
- 3. Ako pôsobí extáza na ľudský organizmus?**
 - a) vyvoláva agresivitu a tlmí empatiu,
 - b) extáza spôsobuje zvýšenie hladiny mozgových prenášačov (ako je napr. serotonin) spôsobujúcich príjemné pocity,
 - c) pôsobí predovšetkým halucinogénne.
- 4. Čo sa deje v tele po odznení účinku extázy**
 - a) po odznení účinku extázy klesá hladina mozgových prenášačov na úroveň, pri ktorej sa užívatelia môžu cítiť úzkostne, depresívne, paranoidne, unavene a môže mať závrate,
 - b) po odznení hlavného účinku extázy prichádzajú halucinácie a čiastočné výpadky pamäte,
 - c) telo je po pár hodinách schopné fungovať normálne a neprichádzajú žiadne výnimočné stavy.
- 5. Do akej skupiny drog patria rozpúšťadlá?**
 - a) stimulanty,
 - b) tlmivé látky,
 - c) antidepressíva.
- 6. Do akej skupiny drog patrí LSD?**
 - a) stimulanty,
 - b) tlmivé látky,
 - c) halucinogény.
- 7. Akú dobu po užití marihuany sa dá ešte zistiť jej užitie?**
 - a) po 2 dňoch už nie je v tele žiadna stopa po užití marihuany,
 - b) užitie marihuany sa nedá zistiť až po 2 týždňoch,
 - c) marihuana sa dá zistiť v krvi ešte o mesiac (ak fajčiar po celú túto dobu nie je marihuanou ovplyvnený).
- 8. Môže extáza spôsobiť „úpal“?**
 - a) ÁNO - úpal je prehriatie organizmu. Užívanie extázy zvyšuje telesnú teplotu. V dusnom prostredí klubov a diskoték sa tento účinok ešte zvýrazní. Extáza spôsobuje hyperaktivitu a mnohohodinové tancovanie spojené s nedostatkom tekutín vedie aj k teplote nad 40 °C a kŕčom,
 - b) NIE, úpal spôsobuje iba slnečné žiarenie.

9. Aké môžu byť vedľajšie fyzické účinky dlhodobého užívania steroidov?

- a) žiadne,
- b) akné, zmenšenie semenníkov, zníženie počtu spermií, pečeneňové nádory, vyššie riziko srdcových chorôb alebo iné,
- c) poškodenie mozgu.

10. Čo je resocializácia vo vzťahu k drogám?

- a) je to proces postupného navrátenia bývalého užívateľa do jeho normálneho života bez drog,
- b) je to liečebný program, vyžadujúci od pacienta pobyt v zariadení, prípadne v domove,
- c) je to počet osôb stanovený odbornými pracovníkmi krajských centier pre liečbu závislostí – počet zahŕňa osoby, ktoré majú problém zaradiť sa do bežného života spoločnosti (v súvislosti s užívaním drog).

BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI

- 1. Podľa akého dokumentu sa musí riadiť každý žiak školy?**
 - a) podľa triednej knihy,
 - b) podľa Zákonníka o školskej dochádzke,
 - c) podľa vnútorného školského poriadku.

- 2. Počas praktického vyučovania, laboratórnych cvičení a telesnej výchovy sú žiaci povinní**
 - a) dodržiavať a riadiť sa nariadeniami, príkazmi a zákazmi vyučujúceho,
 - b) dodržiavať poriadok,
 - c) mlčať.

- 3. Akou farbou sa označuje a odlišuje prvý a posledný schod schodiska?**
 - a) bielo-modrou,
 - b) žltou alebo žltó-čiernou farbou,
 - c) červeno-čiernou.

- 4. Kedy môže žiak opustiť triedu alebo pracovné miesto počas vyučovania?**
 - a) keď za ním príde rodič,
 - b) keď zazvoní,
 - c) jedine so súhlasom vyučujúceho.

- 5. Komu je potrebné oznámiť každý úraz, ktorý sa stane žiakovi v škole, v priestoroch školy a podujatiach organizovaných školou?**
 - a) príslušnému vyučujúcemu,
 - b) lekárovi,
 - c) vedeniu školy.

- 7. Aké je telefónne číslo na lekársku službu prvej pomoci na Slovensku?**
 - a) 112,
 - b) 115,
 - c) 1181.

PROTIPOŽIARNA OCHRANA

1. Snehovým hasiacim prístrojom sa nesmú hasiť:

- a) kvapalné látky horiace plameňom (benzín, olej, alkoholy...),
- b) ľahké kovy a ich zliatiny (hliník, horčík), alkalické kovy (sodík, draslík), horľavé prachy a podobne,
- c) pevné látky horľavé netlejúce (liečivá, plasty...).

2. Vodným hasiacim prístrojom je účinné hasiť:

- a) elektrické zariadenia, benzín, asfalt, lieh, éter,
- b) drevo, papier, slamu, uhlie, textil, kvapaliny zlučujúce sa s vodou,
- c) elektrické zariadenia, textil, drevo, karbid, lieh.

3. Penové hasiace prístroje sú vhodné na hasenie:

- a) kvapalné látky horiace plameňom (benzín, olej, alkoholy...),
- b) horľavé plyny,
- c) elektrické zariadenia pod napätím.

4. Hasiaci prístroj musí byť umiestnený :

- a) uzamknutý na bezpečnom mieste,
- b) na viditeľnom a ľahko dostupnom mieste,
- c) v hygienických zariadeniach v každom objekte.

5. Za ochranu pred požiarom v súkromnom dome zodpovedá:

- a) miestny požiarny zbor,
- b) obecný (mestský) úrad,
- c) majiteľ domu.

6. Suchú trávu na lesnom poraste môžeme vypaľovať:

- a) vždy od apríla,
- b) po celý rok za dozoru dospelých,
- c) nemôžeme vypaľovať.

7. Čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru je:

- a) suché a teplé počasie trvajúce najmenej 5 po sebe nasledujúcich dní,
- b) obdobie leta,
- c) obdobie sucha, ktoré trvá dlhšie ako 10 dní.

8. Na podujatí, na ktorom sa zúčastňuje väčší počet osôb:

- a) musí byť prítomná jednotka Hasičského a záchranného zboru,
- b) zriaďuje sa protipožiarna asistenčná hliadka,
- c) protipožiarny dozor sa nevykonáva.

9. Rukoväť prenosného hasiaceho prístroja môže byť vo výške najviac:

- a) 1m nad podlahou,
- b) vo výške očí,
- c) 1,5 m nad podlahou.

10. Miesto na čerpanie vody hasičskou technikou musí mať hĺbku vody najmenej:

- a) 0,5 m,

- b) 1 m,
- c) 1,5 m.

11. Zariadenia na dodávku vody na hasenie požiarov sa členia na:

- a) zdroj vody, hydrant, kanalizácia,
- b) zdroj vody, odberné miesto na umelom zdroji vody, vnútorný požiarly vodovod, hadicové zariadenie,
- c) požiarly hydrant, cisternové vozidlo, domáci vodovod, hadice.

12. Vonkajší požiarly vodovod je zdroj vody, ktorý je určený:

- a) na zásobovanie pitnou vodou a v prípade núdze na hasenie požiarov,
- b) na polievanie poľnohospodárskych plodín v prípade extrémneho sucha,
- c) iba na zásobovanie vodou na hasenie požiarov.

13. Aký je správny postup pri záchrane ohrozených osôb. Zachraňujeme ich v poradí:

- a) ženy, muži, starcov,
- b) deti, osoby so zníženou schopnosťou pohybu, ženy a muži,
- c) všetkých naraz.

14. Požiarly evakuačný plán:

- a) určuje postup vyhlasovania požiarneho poplachu a oznámenia vzniku požiaru hasičskej jednotke,
- b) upravuje organizáciu evakuácie osôb a zvierat, príp. materiálu z objektov zasiahnutých alebo ohrozených požiarom,
- c) určuje a upravuje spôsob zabezpečenia ochrany pred požiarom v mimopracovnom čase a evakuáciu materiálu.

15. Čo je súčasťou požiarneho evakuačného plánu?

- a) grafické vyznačenie evakuačných ciest, ktoré sú umiestnené na jednotlivých podlažiach objektu pri ich vstupoch,
- b) hasiaci plán,
- c) mapa rozmiestnenia hasiacich prístrojov.

16. Pri vzniku požiaru osoby, ktoré unikajú z objektu

- a) môžu použiť osobný výt'ah,
- b) nesmú použiť výt'ah,
- c) môžu použiť osobný výt'ah len v prípade, ak celková hmotnosť osôb neprekročí 2-násobok povolenej nosnosti konkrétneho osobného výt'ahu.

CIVILNÁ OCHRANA

1. Medzinárodný rozoznávaci znak civilnej ochrany je

- a) červený kríž v bielom poli,
- b) oranžový trojuholník,
- c) rovnostranný modrý trojuholník na oranžovom pozadí.

2. Poslaním civilnej ochrany je :

- a) poskytovať azyl prisťahovalcom,
- b) pomáhať deťom zo sociálne slabších vrstiev,
- c) chrániť život, zdravie a majetok a vytvárať podmienky na prežitie pri mimoriadnych udalostiach a počas vyhlásenej mimoriadnej situácie.

3. Civilná ochrana je systém úloh a opatrení zameraných na :

- a) ochranu objektov a majetku obyvateľstva podľa potreby,
- b) ochranu života, zdravia a majetku obyvateľstva,
- c) prácu s obyvateľstvom a využitie voľného času.

4. Do úkrytovej batožiny je zakázané pribaliť

- a) cennosti, šperky a peniaze,
- b) spací vak, potraviny a veci pre zábavu,
- c) vlastné elektrické spotrebiče, zapaľovače, alkohol.

5. Deratizácia je

- a) súbor opatrení zameraných na ničenie hlodavcov,
- b) súbor opatrení zameraných na ničenie lezúceho hmyzu,
- c) súbor opatrení, ktoré majú vonkajšie prostredie zbaviť choroboplodných zárodkov.

6. Dezinfekcia je

- a) súbor opatrení zameraných na ničenie hlodavcov,
- b) súbor opatrení zameraných na ničenie lezúceho hmyzu,
- c) súbor opatrení, ktoré majú vonkajšie prostredie zbaviť choroboplodných zárodkov.

7. Radiačná havária je

- a) spôsobená poškodením tepelnej elektrárne,
- b) strata kontroly nad zdrojom žiarenia, ktorá má za následok únik rádioaktívnych látok a ionizujúceho žiarenia do životného prostredia,
- c) spôsobená poškodením fotovoltickej elektrárne.

8. Pod evakuáciou rozumieme

- a) ochranu osôb v ochranných stavbách a úkrytoch,
- b) odsun ohrozených osôb, zvierat (plemenných a cenných), príp. vecí z určitého územia,
- c) núdzové ubytovanie ľudí bez prístrešia.

9. V prípade vyhlásenia evakuácie :

- a) v žiadnom prípade rádioprijímač, ani televízor nezapínať,
- b) zapnúť rádio prijímač a televízor,
- c) nezapínať žiadne elektrospotrebiče.

10. Evakuačná batožina môže mať hmotnosť do

- a) 25 kg pre dospelých, 15 kg pre deti a 5 kg príručná batožina,

- b) 20 kg na osobu,
- c) 20 kg pre dospelých a 10 kg pre deti.

11. Hmotnosť úkrytovej batožiny je maximálne :

- a) do 15 kg pre dospelých a do 10 kg pre deti,
- b) do 20 kg pre dospelých a do 20 kg pre deti,
- c) do 30 kg na jednu osobu.

12. Skúšky a opravy materiálu CO zabezpečuje

- a) ministerstvo vnútra,
- b) obecný úrad,
- c) mestský úrad.

13. Aké typy detských ochranných masiek poznáš ?

- a) ochranné rúško, pláštenka,
- b) ochranná maska typu CM-4,
- c) ochranná maska typu DM-1, prípadne CM-3/3H.

14. Na improvizovanú ochranu celého povrchu tela môžeme použiť

- a) jódovú profylaxiu,
- b) gumené rukavice, nepremokavý plášť, potápačské okuliare,
- c) obvazy, masti, papier.

15. Ochranná maska CO chráni dýchacie cesty pre prenikaním

- a) zápachajúcich látok,
- b) rádioaktívnych, chemických otravných a bakteriologických látok,
- c) prachových nečistôt z ovzdušia.

16. Faciometrom meriame :

- a) funkčnosť filtra ochrannej masky,
- b) obvod hlavy,
- c) vhodnú veľkosť lícnice ochrannej masky.

17. Postup pri nasadení masky do ochrannej polohy je dôležité dodržať postup

- a) zadržať dych, zavrieť oči, nasadiť masku a vydýchnuť,
- b) nasadiť masku pri pravidelnom dýchaní,
- c) akýmkoľvek najrýchlejším spôsobom.

18. Základné záchranné zložky integrovaného záchranného systému tvoria :

- a) armáda SR , mestská polícia a závodné hasičské zbory,
- b) jednotky civilnej ochrany a Slovenský Červený kríž,
- c) Hasičský a záchranný zbor, poskytovatelia záchrannej zdravotnej služby, kontrolné chemické laboratória CO, Horská záchranná služba, Banská záchranná služba.

19. Jednotné európske číslo tiesňového volania je :

- a) 150,
- b) 112,
- c) 1180.

20. Čo je karanténa ?

- a) opatrenia uplatňované po úniku nebezpečných látok,
- b) účinné opatrenia po havárii jadrovej elektrárne,
- c) opatrenia, ktoré zabraňujú šíreniu infekcie na ďalšie územie.

21. Pri vykonávaní úplnej hygienickej očisty si musíme :

- a) umyť tvár a ruky,
- b) umyť celý povrch tela, odmoriť odev a obuv,
- c) umyť povrch celého tela.

22. Chlór je :

- a) ľahší ako vzduch,
- b) rovnako ťažký ako vzduch,
- c) ťažší ako vzduch.

23. Pri bezprostrednom ohrození vodou sa varovanie obyvateľstva vykonáva:

- a) zvonenie zvonov,
- b) údermi na kovové predmety,
- c) sirénou, 6 min. stálym tónom.

TOPOGRAFIA

1. Aká je vzdušná vzdialenosť medzi Nitrou a Novými Zámkami?

Odmerať na mape vzdialenosť medzi Nitrou a Novými Zámkami a podľa mierky mapy vypočítať skutočnú vzdialenosť. Napr.: M 1:100 000 znamená, že nameraná vzdialenosť 37 cm medzi mestami na mape, bude 37 km v skutočnosti.

2. Liptovská Mara má rozlohu 28 km². Akú plochu má na tejto mape?

Pri mierke mapy 1:100 000, bude 28 km² v skutočnosti 28 cm² na mape.

3. Akým spôsobom možno zorientovať mapu v teréne? Ukážte ten najspol'ahlivejší spôsob.

Spôsoby zorientovania mapy v teréne – buzolou alebo kompasom podľa slnka, podľa Polárky, podľa tvaru mraveniska, podľa machu na kmeňoch stromov.

4. Zorientujte mapu podľa buzoly.

Na mapu položiť buzolu a vodorovne otáčať mapou dovtedy, kým jej bočné okraje nie sú rovnobežné so strelkou. Horný okraj je bližšie k severu a dolný k juhu.

5. Zorientujte mapu podľa Slnka.

Malú hodinovú ručičku nasmerujte na slnko. Priamka, ktorá rozpoľuje uhol medzi malou ručičkou a dvanástkou, ukazuje smer sever – juh. Juh je na strane, ktorá je bližšie k slnku.

6. Určite dĺžku vodného toku rieky Váh z obce Bešeňová po Ružomberok.

Odmerať vzdialenosť na mape a podľa mierky vypočítať skutočnú dĺžku.

7. Nájdite na mape svoje stanovište.

Zorientovať sa na mape a určiť svoje stanovište.

8. Akú nadmorskú výšku má lyžiarske stredisko Malinô Brdo?

Malinô Brdo – 1209 m.n.m.

9. Nájdite najvyšší vrch Západných Tatier.

Bystrá 2248 m.n.m.

10. Nájdite najvyšší vrch Vysokých Tatier.

Gerlachovský štít 2655 m.n.m Slovenska

11. Akou značkou je na mape zaznačené archeologické nálezisko? Ukážte ho.

Nájsť značku.

12. Akou značkou je na mape zaznačené vedenie vysokého napätia? Ukážte ho.

Nájsť značku.

Na topografickú časť použiť mapu regiónu, uhlomer, buzolu a upraviť si otázky podľa miest a tokov v regióne.

(priamo v teréne a na mieste súťaže)

PIO

a) Improvizované prostriedky individuálnej ochrany PIO (praktická časť CO):

Rozhodca stručne uvedie družstvo do fiktívnej situácie. Súťažiaci dostávajú úlohu pripraviť si **improvizované prostriedky individuálnej ochrany** v situácii, keď sú ochranné masky nedostupné avšak je nevyhnutné ochrániť si najmä dýchacie cesty, oči a povrch tela.

Súťažiaci majú k dispozícii rôzne predmety bežného použitia (okuliare, uterák, šál, čapica, pršiplášť, igelitové vrecká a tašky, gumičky, kúsky povrazu...).

Postup: Na pokyn rozhodcu začnú dvaja súťažiaci vyberať uvedené predmety (materiál), s ktorými na treťom členovi družstva demonštrujú správne zhotovenie a použitie improvizovaných PIO. Štvrtý člen družstva môže radiť pri výbere predmetov.

Kapitán družstva komentuje činnosť členov družstva, t.j. vysvetľuje výber predmetov, dôvod výberu, použitie na jednotlivých častiach tela a pod. Súťažiaci oblečení do improvizovaných prostriedkov prebehne 50 m, čím sa overí, či sú prostriedky na súťažiacom dobre udržateľné, aby ho ochránili.

b) Evakuačná batožina (teoretická časť CO)

Úlohou je vybrať 10 predmetov do evakuačnej batožiny (osobné doklady, peniaze, cigarety, osobné lieky, predmety osobnej hygieny, jedlá ľahko podliehajúce skaze, základné trvanlivé potraviny, alkohol, zbrane, balená voda, vrecková lampa, sviečky a zápalky, deka, spací vak, náhradné kusy odevu, mobilný telefón, hračky pre deti, domáce zvieratá...).

Z týchto predmetov **sa hodnotia iba predmety správne vybrané**, teda tie, ktoré sú do evakuačnej batožiny skutočne určené resp. odporúčané.

TEST V ANGLICKOM JAZYKU

Fields of history and geography

- 1. When were self-government regions established pursuant to the Act no. 302/2001 Coll. on self-government of higher territorial units?**
 - a) 1st January 2002,
 - b) 1st May 2002,
 - c) 1st January 2003.

- 2. What is the name of Folk Festival (International since 1991), which is held annually in the distinctive village of Terchová? At the festival, performances of folk bands are interlinked with other musical genres in a perfect harmony. The overall character of the event is enhanced by a variety of side activities - exhibitions and demonstrations of folk crafts.**
 - a) Jánošík Days,
 - b) Terchová Feast,
 - c) Terchová Festival.

- 3. He was born in Terchová, fought in the Kuruc Uprising and was captured by the imperial army. However, he is much better known as a legendary captain of bandits who "took from the rich and gave to the poor." He was executed by being hung by his rib on a hook in Liptovský Mikuláš. What is the name of the folk hero?**
 - a) bandit Branko,
 - b) Pacho, the bandit of Hybe,
 - c) Jánošík.

- 4. In what year was Matica Slovenská founded?**
 - a) 1853,
 - b) 1930,
 - c) 1863.

- 5. In which Slovak town can you find the highest Gothic altar in the world with a height of 18.62 meters?**
 - a) Bardejov,
 - b) Levoča,
 - c) Old Ľubovňa.

- 6. The first Slovak newspaper "Pressburg Newspaper" was published by:**
 - a) Daniel Tállay,
 - b) A. Bernolák,
 - c) L. Štúr.

- 7. Ľudovít Štúr was born in:**
 - a) Zay – Uhrovec,
 - b) Martin,
 - c) Levoča.

- 8. Which two Slovak cities have the largest population?**
a) Bratislava, Žilina,
b) Bratislava, Košice,
c) Bratislava, Prešov.
- 9. Which park is the oldest national park in Slovakia?**
a) Tatra National Park,
b) Pieniny National Park,
c) Low Tatras National Park.
- 10. Which peak is the highest mountain in Slovakia?**
a) Lomnický Peak,
b) Gerlachovský Peak,
c) Kriváň Peak.
- 11. Which countries border the Slovak Republic?**
a) Czech Republic, Russia, Poland, Hungary, Austria,
b) Czech Republic, Poland, Ukraine, Hungary, Austria,
c) Czech Republic, Russia, Poland, Ukraine, Hungary, Austria.
- 12. Name three Slovak towns that have an airport.**
Bratislava, Košice, Poprad, Žilina, Piešťany
- 13. In which district is the Demänovská Ice Cave located?**
a) Banská Bystrica,
b) Liptovský Mikuláš,
c) Poprad.
- 14. A military cemetery, where German soldiers are buried, is located in the village of:**
a) Ladomírova,
b) Okrúhle,
c) Hunkovce,
d) Nižný Komárnik.
- 15. Bratislava was the coronation city of Hungarian kings**
a) between the 15th and 18th centuries,
b) between the 16th and 19th centuries,
c) between the 13th and 15th centuries.
- 16. The coronations of Hungarian kings were held**
a) in St. Martin's Cathedral,
b) in the Church of St. Elizabeth (Blue Church),
c) in the Chapel of St. Ladislav.
- 17. On 24th April 1836, Ľudovít Štúr and his companions visited**
a) Bratislava Castle,
b) Červený Kameň Castle,
c) Devín Castle.
- 18. The oldest and largest Slovak University is**
a) Comenius University in Bratislava,

- b) Slovak University of Technology in Bratislava,
- c) University of Economics in Bratislava.

19. The Comenius University in Bratislava was established in

- a) 1919,
- b) 1920,
- c) 1921.

20. The President of the Slovak Republic's seat is:

- a) in Primate's Palace,
- b) in Esterházy Palace,
- c) in Grassalkovich Palace.

21. Which town in the BB Region became a centre of the Slovak National Uprising during World War II?

/ Correct answer: Banská Bystrica /

22. Explain why the town of Banská Bystrica used to be a rich city in the past.

/ Correct answer: There were important mines in the vicinity of Banská Bystrica, for example Špania Dolina Valley, Old Mountains (Staré Hory), and the town was once the largest copper producer in the world, therefore also called "Copper Bystrica" ./

23. Form a proper triad of following words: Sliač, Banská Bystrica, spa, Zvolen, wood processing, Kováčová

/ CA – 1st triad: Sliač-Kováčová-spa; 2nd triad: Zvolen- Banská Bystrica -wood processing /

24. Name three volcanic mountains and three valleys in Banská Bystrica Region:

/ CA: Poľana, Kremnické vrchy Mountains, Štiavnické vrchy Mountains, Zvolenská kotlina Basin, Žiarska kotlina Basin, Pliešovská kotlina Basin /

25. Why is Banská Štiavnica referred to as the most important mining town of Hungary?

/ CA: Because in its territory there were numerous silver mines, therefore the town was also called "Silver Štiavnica" /.

26. In the east of Slovakia there is a unique castle, the largest one in Europe. Which castle has this attribute?

- a) Krásna Hôrka Castle,
- b) Spiš Castle,
- c) Borša.

27. Which place in Slovakia is the lowest land point?

- a) Streda nad Bodrogom,
- b) Zemplínska Šírava,
- c) Turnianske jazzerá Lakes.

28. Five out of twelve Slovak caves open to public are situated in the Košice Region. One of them is the only European ice cave outside the Alpine region. Which one is it?

- a) Gombasecká,
- b) Dobšinská,
- c) Jasovská.

29. The International Peace Marathon, which is the oldest European and the second oldest run in the world, is annually held in the eastern Slovakia. When is this marathon run organized?

- a) on the first Sunday in October,
- b) on the first day of spring,
- c) on the 1st of May.

30. The Košice Region can boast a precious territory where grape is grown and unique wine is produced, the most noble sort of grape in Slovakia. French King Louis IV. called this wine “the king of wines” and “the wine of kings”. Do you know the name of this region in eastern Slovakia?

- a) Spiš,
- b) Abov,
- c) Tokaj.

31. Where is the largest botanical garden in Slovakia by area, which covers over 30 ha and cultivates more than 4,000 species of plants?

- a) Spišská Nová Ves,
- b) Trebišov,
- c) Košice.

32. Great Moravia was established in the year..... by unifying and principalities.

- a) 556, Trnava and Nitra principalities,
- b) 1213, Moravia and Frankish principalities,
- c) 833, Nitra and Moravia principalities.

33. Which important monarch ruled the territory of Nitra in the years 871-894, and what legend is connected with him?

- a) Lél Arpád, he was said to be bewitched by a forest fairy and therefore be immortal,
- b) Rastislav, there was an legend of the eagle, which helped the king in battles by warning him against the enemy and revealing him important information (since the bird flew above enemy camps),
- c) Svätopluk, there was an legend of three wands - three sons (Mojmír II, Svätopluk II, Predslav) if they divided, they would be easily defeated.

34. Is the town of Komárno the southernmost and lowest situated town in Slovakia?

- a) Yes,
- b) No.

35. Which famous teacher, linguist, priest and codifier of the literary Slovak language worked in the town of Nové Zámky for 16 years and died there on 15th

January 1813?

- a) Anton Bernolák,
- b) Ján Botto,
- c) Michal Miloslav Hodža.

36. Which famous Slovak poet and revolutionary, a representative of generation associated with Ľudovít Štúr, worked in the town of Zlaté Moravce and died of typhus there on 23rd May 1876?

- a) Milan Rúfus,
- b) Ladislav Nádaši – Jégé,
- c) Janko Kráľ.